

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

14 päivänä maaliskuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Sosiaaliturva – Henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehty Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välinen sopimus – Asetus (EY) N:o 883/2004 – 3 artikla – Asiallinen soveltamisala – Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvan Ranskan kansalaisen omaisuustuloista perittävät maksut – Itsenäistä selviytymistä tukevan kansallisen yhteisvastuuelimen hallinnoimien kahden etuuden rahoittamiseen osoitetut maksut – Suora ja riittävän merkityksellinen yhteys tiettyihin sosiaaliturvan aloihin – Sosiaaliturvaetuuden käsite – Hakijaan kohdistuva yksilöllinen tarveharkinta – Hakijan varallisuuden huomioon ottaminen etuuksien määrää laskettaessa

Asiassa C-372/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka cour administrative d'appel de Nancy (Nancyn ylempi hallintotuomioistuin, Ranska) on esittänyt 31.5.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.6.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Ministre de l'Action et des Comptes publics

vastaan

Raymond Dreyer ja hänen puolisonsa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit E. Levits ja C. Vajda (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Raymond Dreyer ja hänen puolisonsa, edustajanaan J. Schaeffer, avocat,
- Ranskan hallitus, asiamiehinnään D. Colas ja R. Coesme,
- Euroopan komissio, asiamiehinnään D. Martin ja M. Van Hoof,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (EUVL 2004, L 166, s. 1, ja oikaisu EUVL 2004, L 200, s. 1) 3 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat ministre de l'Action et des Comptes publics (julkishallinnon ja julkisen talouden ministeri, Ranska) sekä Raymond Dreyer ja hänen puolisonsa, joiden verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa ja jotka kuuluvat Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään (jäljempänä aviopuolisot Dreyer), ja jossa on kyse maksuista, jotka näiden henkilöiden on maksettava vuodelta 2015 pääomatuloistaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Sopimus henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta

- 3 Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot sekä Sveitsin valaliitto allekirjoittivat 21.6.1999 seitsemän sopimusta, joiden joukossa on henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehty sopimus (EYVL 2002, L 114, s. 6; jäljempänä henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskeva sopimus). Nämä seitsemän sopimusta hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta seitsemän sopimuksen tekemisestä Sveitsin valaliiton kanssa 4.4.2002 tehdyllä neuvoston ja, tiede- ja teknologiayhteistyötä koskevan sopimuksen osalta, komission päätöksellä 2002/309/EY, Euratom (EYVL 2002, L 114, s. 1), ja ne tulivat voimaan 1.6.2002.
- 4 Henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevan sopimuksen johdanto-osan sanamuodon mukaan sopimuspuolet ovat ”päätäneet toteuttaa henkilöiden vapaan liikkuvuuden välillään Euroopan yhteisössä sovellettavien säännösten perusteella”.
- 5 Sopimuksen 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen”, määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolet sääntelevät liitteen II mukaisesti sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista erityisesti seuraavien tavoitteiden varmistamiseksi:

- a) yhdenvertainen kohtelu;
- b) sovellettavan lainsäädännön määrittäminen;
- c) kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti huomioon otettavien kausien laskeminen yhteen etuuksien saamiseksi ja säilyttämiseksi sekä niiden laskemiseksi;
- d) etuuksien maksaminen sopimuspuolten alueella asuville henkilöille;
- e) viranomaisten ja laitosten keskinäinen avunanto ja hallinnollinen yhteistyö.”

- 6 Mainitussa sopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna 31.3.2012 annetulla, samalla sopimuksella perustetun sekakomitean päätöksellä N:o 1/2012 (EUVL 2012, L 103, s. 51), olevaan liitteeseen II kuuluu 1 artikla, jossa määrätään seuraavaa:

”1. Sopimuspuolet sopivat, että ne soveltavat keskenään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen alalla niitä Euroopan unionin säädöksiä, joihin tämän liitteen A osassa viitataan, ja sellaisina kuin ne ovat mainitussa A osassa mukautettuina, tai niitä vastaavia sääntöjä.

2. Käsitteellä ’jäsenvaltio(t)’, joka esiintyy tämän liitteen A osassa mainituissa säädöksissä, tarkoitetaan Euroopan unionin asianomaisten säädösten piiriin kuuluvien valtioiden lisäksi myös Sveitsiä.”

- 7 Kyseisessä liitteessä olevassa A osassa viitataan muun muassa asetukseen N:o 883/2004.

Asetus N:o 883/2004

- 8 Asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen seuraavia sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön:

- a) sairausetuudet
- b) äitiysetuudet ja vastaavat isyysetuudet
- c) työkyvyttömyysetuudet
- d) vanhuusetuudet
- e) perhe-eläke-etuudet
- f) työtapaturma- ja ammattitautietuudet
- g) kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset
- h) työttömyysetuudet
- i) varhaiseläke-etuudet
- j) perhe-etuudet.

--

3. Tätä asetusta sovelletaan myös maksuihin perustumattomiin erityisiin rahaetuuksiin, joista säädetään 70 artiklassa.”

- 9 Mainitun asetuksen 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Kyseinen lainsäädäntö määritetään tämän osaston mukaisesti.”

Ranskan lainsäädäntö

- 10 Yleisen verolain (code général des impôts), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, 1600-0 F bis §:ssä säädettiin seuraavaa:

”I. – Omaisuustuloista kannettava sosiaalimaksu vahvistetaan sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale) L. 245-14 §:n säännösten mukaisesti.

– –”

- 11 Sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, L. 245-16 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”I. – Edellä L. 245-14 ja L. 245-15 §:ssä mainittujen sosiaalimaksujen määrä on 4,5 %.

II. – Edellä I momentissa mainituista maksuista saadut varat jaetaan seuraavasti:

- 1,15 %:n suuruinen osa osoitetaan itsenäistä selviytymistä tukevalle kansalliselle yhteisvastuuelimelle (Caisse nationale de solidarité pour l'autonomie)

– –”

- 12 Sosiaalitoimesta ja perheistä annetun lain (code de l'action sociale et des familles) L. 14-10-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”I. – Itsenäistä selviytymistä tukevan kansallisen yhteisvastuuelimen (Caisse nationale de solidarité pour l'autonomie) tehtäviin kuuluu:

1° osaltaan rahoittaa ikääntyneiden henkilöiden ja vammaisten henkilöiden itsenäisen toimintakyvyn menettämisen ehkäisemistä ja tukemista kotona ja laitoksissa, sekä osaltaan rahoittaa avustavien omaisten tukemistoimintaa, noudattaen asianomaisten henkilöiden yhdenvertaisen kohtelun vaatimusta koko Ranskan alueella

– –

10° osaltaan rahoittaa sosiaalisten ja sosiaalis-lääketieteellisten laitosten ja yksiköiden teknisten normien ja turvanormien ajan tasalle saattamista, toiminnassa olevien tilojen uudenaikaistamista ja uusien paikkojen luomista koskevia investointeja

– –”

- 13 Mainitun lain L. 14-10-4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Itsenäistä selviytymistä tukevalle kansalliselle yhteisvastuuelimelle (Caisse nationale de solidarité pour l'autonomie) osoitetut varat muodostuvat:

– –

2° sosiaaliturvalain L. 245-14 §:ssä mainitun sosiaalimaksun lisämaksusta ja saman lain L. 245-15 §:ssä mainitun sosiaalimaksun lisämaksusta. Nämä lisämaksut perustuvat samoihin edellytyksiin kuin kyseiset sosiaalimaksut ja niitä valvotaan, ne kannetaan ja peritään samoin edellytyksin, ja niihin sovelletaan samoja seuraamuksia kuin näihin sosiaalimaksuihin. Niiden määrä on 0,3 %.

– –”

14 Mainitun lain L. 232-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kaikilla Ranskassa asuvilla ikääntyneillä henkilöillä, jotka eivät selviä fyysiseen tai henkiseen tilaansa liittyvien itsenäisen toimintakyvyn puuttumisen tai menettämisen seurausten kanssa, on oikeus yksilölliseen riippumattomuusavustukseen, jonka avulla hän saa tarvitsemansa huolenpidon.

Tämä avustus, joka määräytyy samoin edellytyksin koko Ranskan alueella, on tarkoitettu henkilöille, jotka mahdollisesti saamastaan hoidosta huolimatta tarvitsevat apua elämässä keskeisten toimien suorittamisessa tai joiden vointi edellyttää säännöllistä valvontaa.”

15 Saman lain L. 232-2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Luontoisetuusluonteinen yksilöllinen riippumattomuusavustus myönnetään hakemuksesta asetuksella vahvistettujen hintarajojen mukaisena jokaiselle, joka osoittaa asuvansa pysyvästi ja säännönmukaisesti Ranskassa ja joka täyttää ikää ja itsenäisen toimintakyvyn menettämistä koskevat edellytykset, joita arvioidaan kansallisen luokittelun avulla ja jotka määritellään niin ikään asetuksella.”

16 Sosiaalitoimesta ja perheistä annetun lain (code de l’action sociale et des familles) L. 232-4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Yksilöllisen riippumattomuusavustuksen määrä vastaa etuudensaajan käyttämän tukisuunnitelman osan määrää, josta vähennetään maksu, jolla hän osallistuu kustannuksiin.

Tämä maksu lasketaan L. 232-3-1 §:n nojalla kunkin vuoden tammikuun ensimmäisenä päivänä tarkistetun kansallisen taulukon mukaan ja saatetaan ajan tasalle kunkin vuoden tammikuun ensimmäisenä päivänä henkilön varallisuuden, joka määritetään L. 132-1 ja L. 132-2 §:ssä vahvistetuin edellytyksin, ja tukisuunnitelman määrän perusteella.

--”

17 Mainitun lain L. 245-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”I. – Jokaisella vammaisella henkilöllä, joka asuu pysyvästi ja säännönmukaisesti Ranskassa, sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale) L. 751-1 §:ssä tarkoitettussa yhteisössä tai Saint-Pierre-et-Miquelonilla, ja joka on asetuksella määriteltyä ikärajaa nuorempi ja jonka vamma vastaa asetuksella määriteltyjä kriteerejä, joissa otetaan huomioon erityisesti korvaustarpeen luonne ja merkitys hänen elinolosuhteidensa kannalta, on oikeus luontoisetuusluonteiseen vammaiskorvaukseen, joka voidaan suorittaa etuudensaajan valinnasta riippuen luontoisetuutena tai rahana.

Kun henkilö täyttää ikää koskevat edellytykset voidakseen saada oikeuden sosiaaliturvalain L. 541-1 §:ssä tarkoitettuun avustukseen, hän saa oikeuden vammaiskorvaukseen tämän pykälän III momentissa säädetyin edellytyksin.

Kun vammaiskorvaukseen oikeutetulla henkilöllä on oikeus samanluonteiseen etuuteen jostakin sosiaaliturvajärjestelmästä, tällä perusteella maksetut määrät vähennetään vammaiskorvauksen määrästä asetuksessa määritellyin edellytyksin.

--”

18 Mainitun lain L. 245-6 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Vammaiskorvaus myönnetään kulujen luonteen perusteella määriteltyjen hintojen ja kustannusten perusteella huolenpidon kustannusrajan mukaisena, joka voi vaihdella edunsaajan varallisuuden mukaan. Enimmäismäärät, hinnat ja huolenpidon kustannusrajat vahvistetaan vammaisista henkilöistä vastaavan ministerin päätöksillä. Tätä korvausta koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja korvauksen saamista koskevan oikeuden kesto määritetään asetuksella.

Edellisessä momentissa mainitun huolenpidon kustannusrajan määrittelyssä huomioon otettavien varojen määrässä ei oteta huomioon:

- asianomaisen ansiotuloja
- työtapaturmien uhreille tai heidän yleisen verolain 81 §:n 8 kohdassa mainituille oikeudenomistajilleen maksettuja väliaikaisia korvauksia, etuuksia ja elinkorkoja
- korvaavia tuloja, joita koskeva luettelo vahvistetaan asetuksella
- puolison, avopuolison, henkilön, jonka kanssa asianomainen on tehnyt virallista parisuhdetta koskevan sopimuksen (pacte civil de solidarité), omaishoitajan, joka asuu asianomaisen kanssa ja vastaa tosiasiallisesta hoidosta, vanhempien – myös, kun asianomainen asuu heidän kanssaan – ansiotuloja
- yleisen verolain 199 septies §:n I momentin 2 kohdassa mainittuja elinkorkoja, jos vammaisen on saanut ne itse tai hänen vanhempansa tai laillinen edustajansa, isovanhempansa, veljensä, siskonsa tai hänen lapsensa ovat saaneet ne hänen hyväkseen
- tietyt erityiset sosiaalietuudet, joita koskeva luettelo vahvistetaan asetuksella.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

- 19 Puolisot Dreyer ovat Ranskan kansalaisia, jotka asuvat Ranskassa ja joiden verotuksellinen kotipaikka on siellä. Nykyisin eläkkeellä oleva Raymond Dreyer teki koko työuransa Sveitsissä ja sekä hän että hänen puolisonsa kuuluvat Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään.
- 20 Ranskan verohallinto antoi 31.10.2016 maksuunpanopäätöksen, joka vahvistettiin 6.12.2016 tehdyllä päätöksellä, ja jonka mukaan puolisoiden Dreyer oli maksettava Ranskassa vuonna 2015 pääomatulojen muodossa saamiensa omaisuustulojen perusteella yleinen sosiaalimaksu, sosiaaliturvavelan lyhentämiseksi kannettava maksu, sosiaalimaksu ja sosiaalimaksun lisämaksu sekä solidaarisuusmaksu (jäljempänä yhdessä kyseiset maksut). Viimeksi mainituilla rahoitetaan kolme Ranskan elintä, joita ovat vanhusten avustusrahassto (fonds de solidarité vieillesse; jäljempänä FSV), sosiaaliturvavelan lyhentämisestä huolehtiva elin (caisse d’amortissement de la dette sociale; jäljempänä CADES) ja itsenäistä selviytymistä tukeva kansallinen yhteisvastuuelin (caisse nationale de solidarité pour l’autonomie; jäljempänä CNSA).
- 21 Puolisot Dreyer katsoivat, että FSV:n, CADES:n ja CNSA:n hallinnoimat etuudet, jotka rahoitetaan kyseisillä maksuilla, ovat sosiaaliturvaetuuksia, ja riitauttivat tribunal administratif de Strasbourgissa (Ranska) sen, että heiltä kannettiin kyseisiä maksuja, sillä perusteella, että he kuuluvat jo Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään eikä heillä ole velvollisuutta osallistua Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamiseen asetukseen N:o 883/2004 perustuvan, yhden ainoan sosiaalilainsäädännön periaatteen nojalla. Tribunal administratif de Strasbourg hyväksyi 11.7.2017 antamallaan tuomiolla puolisoiden Dreyer kanteen ja vapautti heidän kyseisistä maksuista.

- 22 Ministre de l'Action et des Comptes publics valitti kyseisestä tuomiosta tämän jälkeen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli cour administrative d'appel de Nancyyn (Ranska).
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi heti aluksi samoin kuin tribunal administratif de Strasbourgkin, että puoliset Dreyer oli vapautettava kyseisten maksujen FSV:hen ja CADES:ään osoitetusta osasta eli yleisestä sosiaalimaksusta, sosiaaliturvavelan lyhentämiseksi kannettavasta maksusta, solidaarisuusmaksusta ja osasta sosiaalimaksua. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi, että kyseisten maksujen tällä osalla on suora ja riittävän merkityksellinen yhteys tiettyihin sosiaaliturvan aloihin, ja siihen sovelletaan näin ollen asetuksen N:o 883/2004 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä yhden ainoan lainsäädännön periaatetta. Koska puoliset Dreyer kuuluvat Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään, heillä ei siten ole 26.2.2015 annetussa tuomiossa de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123) vahvistetun oikeuskäytännön nojalla velvollisuutta maksaa Ranskassa sosiaalimaksuja, joilla on tarkoitus rahoittaa Ranskan sosiaaliturvajärjestelmää.
- 24 Sitä vastoin ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäselvyyttä siitä, voidaanko katsoa, että myös kyseisten maksujen CNSA:han osoitetulla osalla eli osalla sosiaalimaksua ja sosiaalimaksun lisämaksulla rahoitetaan asetuksessa N:o 883/2004 tarkoitettuja sosiaaliturvaetuuksia ja että sillä on siten suora ja riittävän merkityksellinen yhteys tiettyihin sosiaaliturvan aloihin.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa tässä yhteydessä 21.2.2006 annetun tuomion Hosse (C-286/03, EU:C:2006:125) 37 kohtaan ja muistuttaa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan etuutta voidaan pitää sosiaaliturvaetuutena, jos yhtäältä sen myöntäminen etuudensaajille perustuu tiettyyn laissa määriteltyyn asemaan yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta, ja toisaalta, jos etuus liittyy johonkin asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti mainittuun vakuutustapahtumaan.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo CNSA:n kahden etuuden, jotka rahoitetaan osittain kyseisillä maksuilla, eli yksilöllisen riippumattomuusavustuksen (allocation personnalisée d'autonomie, jäljempänä APA) ja vammaiskorvauksen (prestation compensatoire du handicap, jäljempänä PCH) osalta, että edellisessä kohdassa mainittu toinen edellytys täyttyy. Se pohtii sitä vastoin, voidaanko ensimmäisen edellytyksen katsoa täyttyvän täysimääräisesti. Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näet katsoo, että APA:n ja PCH:n myöntäminen perustuu tiettyyn laissa määriteltyyn asemaan hakijaan kohdistuvasta tarveharkinnasta riippumatta, se toistaa ministre de l'Action et des Comptes publics väitteen ja toteaa, että on mahdollista katsoa, että APA:ta ja PCH:ta ei myönnetä etuudensaajiin kohdistuvasta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta, koska niiden määrä riippuu näiden etuudensaajien varallisuuden määrästä tai vaihtelee tämän varallisuuden määrän mukaan.
- 27 Tässä tilanteessa cour administrative d'appel de Nancy päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko maksuilla, jotka ohjataan [CNSA:han] ja joilla rahoitetaan [APA:ta ja PCH:ta], suora ja riittävän merkityksellinen yhteys tiettyihin asetuksen [N:o 883/2004] 3 artiklassa lueteltuihin sosiaaliturvan aloihin ja kuuluvatko ne siten tämän asetuksen soveltamisalaan pelkästään sillä perusteella, että nämä etuudet liittyvät johonkin kyseisessä 3 artiklassa luetelluista vakuutustapahtumista ja että niiden myöntäminen perustuu tiettyyn laissa määriteltyyn asemaan tarveharkinnasta riippumatta?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 883/2004 3 artiklaa tulkittava siten, että APA:n ja PCH:n kaltaisten etuuksien luokitteluksi mainitussa säännöksessä tarkoitetuiksi sosiaaliturvaetuuksiksi voidaan katsoa, että ne on myönnetty etuudensaajiin kohdistuvasta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta, vaikka niiden määrän laskeminen riippuu etuudensaajan varallisuudesta tai vaihtelee tämän varallisuuden mukaan.
- 29 Aluksi on huomautettava, että henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevan sopimuksen 8 artiklan sanamuodon mukaan sopimuspuolet sääntelevät liitteen II mukaisesti sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista varmistaakseen erityisesti sovellettavan lainsäädännön määrittämisen ja etuuksien maksamisen sopimuspuolten alueella asuville henkilöille. Mainitun sopimuksen liitteessä II olevan A osan 1 kohdassa määrätään, että sopimuspuolten välillä sovelletaan asetusta N:o 883/2004. Näin ollen ja koska mainitun liitteen 1 artiklan 2 kohdan mukaan ”käsitteellä ’jäsenvaltio(t)’, joka esiintyy tässä liitteessä olevassa A osassa mainituissa säädöksissä, tarkoitetaan unionin säädösten piiriin kuuluvien valtioiden lisäksi myös Sveitsiä”, tämän asetuksen säännökset koskevat myös Sveitsin valaliittoa (tuomio 21.3.2018, Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, 28 kohta).
- 30 Näin ollen pääasian kantajien, jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia ja kuuluvat Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään, tilanne kuuluu asetuksen N:o 883/2004 soveltamisalaan (ks. analogisesti tuomio 21.3.2018, Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, 29 kohta).
- 31 Esitetyn kysymyksen asiasisällön osalta on muistutettava, että asetuksen N:o 883/2004 soveltamisalaan kuuluvien etuuksien ja sen soveltamisalan ulkopuolelle jäävien etuuksien välinen ero perustuu ennen kaikkea kunkin etuuden tunnusomaisiin osatekijöihin ja erityisesti etuuden tavoitteisiin ja myöntämisedellytyksiin eikä siihen, pidetäänkö etuutta kansallisessa lainsäädännössä sosiaaliturvaetuutena (ks. vastaavasti mm. tuomio 5.3.1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, 19 kohta; tuomio 16.9.2015, komissio v. Slovakia, C-433/13, EU:C:2015:602, 70 kohta ja tuomio 25.7.2018, A (Vammaiselle tarkoitettu apu), C-679/16, EU:C:2018:601, 31 kohta).
- 32 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee siten, että etuutta voidaan pitää sosiaaliturvaetuutena, jos yhtäältä sen myöntäminen etuudensaajille perustuu tiettyyn laissa määriteltyyn asemaan kaikesta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta ja jos toisaalta etuus liittyy johonkin asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti mainittuun vakuutustapahtumaan (ks. vastaavasti mm. tuomio 27.3.1985, Hoeckx, 249/83, EU:C:1985:139, 12–14 kohta; tuomio 16.9.2015, komissio v. Slovakia, C-433/13, EU:C:2015:602, 71 kohta ja tuomio 25.7.2018, A (Vammaiselle tarkoitettu apu), C-679/16, EU:C:2018:601, 32 kohta).
- 33 Edellisessä kohdassa mainitun ensimmäisen edellytyksen osalta on huomautettava, että se täyttyy, jos etuus myönnetään sellaisten objektiivisten kriteerien kannalta, jotka täytyessään saavat aikaan oikeuden etuuteen siten, ettei toimivaltainen viranomainen voi ottaa huomioon muita henkilökohtaisia olosuhteita (ks. vastaavasti mm. tuomio 16.7.1992, Hughes, C-78/91, EU:C:1992:331, 17 kohta; tuomio 16.9.2015, komissio v. Slovakia, C-433/13, EU:C:2015:602, 73 kohta ja tuomio 25.7.2018, A (Vammaiselle tarkoitettu apu), C-679/16, EU:C:2018:601, 34 kohta).
- 34 Unionin tuomioistuin on jo todennut tässä yhteydessä etuuksista, jotka myönnetään tai evätään tai joiden määrä lasketaan ottamalla huomioon niiden saajan tulojen määrä, että tällaisten etuuksien myöntäminen ei riipu hakijaan kohdistuvasta tapauskohtaisesta tarveharkinnasta, koska kyse on sellaisesta objektiivisesta ja laissa määritellystä kriteeristä, jonka perusteella oikeus tähän etuuteen syntyy, eikä toimivaltainen viranomainen voi ottaa huomioon muita henkilökohtaisia olosuhteita (ks. vastaavasti tuomio 2.8.1993, Acciardi, C-66/92, EU:C:1993:341, 15 kohta; tuomio 18.7.2006, De Cuyper, C-406/04, EU:C:2006:491, 23 kohta ja tuomio 16.9.2015, komissio v. Slovakia, C-361/13, EU:C:2015:601, 52 kohta).

- 35 Lisäksi unionin tuomioistuin täsmensi 25.7.2018 antamansa tuomion A (Vammaiselle tarkoitettu apu) (C-679/16, EU:C:2018:601) 38 kohdassa, että sen katsomiseksi, että tämän tuomion 32 kohdassa mainittu ensimmäinen edellytys ei täyty, edellytetään, että se, että toimivaltainen viranomaisen arvio etuuden saajan henkilökohtaisia tarpeita harkinnanvaraisesti, liittyy ennen kaikkea tätä etuutta koskevan oikeuden syntymiseen. Nämä toteamukset pätevät mutatis mutandis siltä osin kuin on kyse toimivaltaisen viranomaisen suorittaman, etuuden saajan henkilökohtaisten tarpeiden arvioinnin yksilöllisestä luonteesta.
- 36 Pääasiassa kyseessä olevien etuuksien osalta unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että jokaisella 60 vuotta täyttäneellä henkilöllä, jonka katsotaan menettäneen itsenäisen toimintakyvyn etukäteen määritettyjen edellytysten mukaisesti ja joka asuu pysyvästi ja säännönmukaisesti Ranskassa, on oikeus saada APA. PCH myönnetään kaikille vammaisille henkilöille, jotka ovat lähtökohtaisesti alle 60-vuotiaita ja asuvat pysyvästi ja säännönmukaisesti Ranskassa, ja joiden vamma täyttää tietyt etukäteen määritetyt edellytykset. On kiistatonta, että oikeus saada nämä etuudet ei ole riippuvainen hakijan varallisuudesta. Vaikka varallisuus otetaan huomioon etuudensaajalle tosiasiallisesti maksettavaa määrää määritettäessä, sosiaalitoimesta ja perheistä annetun lain L. 232-4 ja L. 245-6 §:stä seuraa, että mainittu määrä lasketaan lähtökohtaisesti kaikkiin edunsaajiin erotuksetta sovellettavien objektiivisten kriteerien perusteella heidän varallisuutensa määrän mukaan.
- 37 Sosiaalitoimesta ja perheistä annetun lain mainituista säännöksistä käy siten ilmi, että edunsaajan varallisuuden huomioon ottaminen ei liity oikeuteen saada APA:ta ja PCH:ta, vaan näiden etuuksien määrän laskemistapoihin, koska nämä etuudet on myönnettävä, kun hakija varallisuutensa määrästä riippumatta täyttää edellytykset, jotka saavat aikaan oikeuden mainittuihin etuuksiin.
- 38 Edellä esitetystä seuraa, että se, että edunsaajan varallisuus otetaan huomioon pelkästään APA:n tai PCH:n tosiasiallisen määrän laskemiseksi objektiivisten ja laissa määriteltyjen kriteerien perusteella ei tarkoita, että toimivaltainen viranomaisen suorittaa edunsaajaan kohdistuvan yksilöllisen tarveharkinnan.
- 39 Toisin kuin Ranskan hallitus väittää kirjallisissa huomautuksissaan, se, että APA:ta ja PCH:ta myönnettäessä on arvioitava hakijan itsenäisen toimintakyvyn menettämisen tai vamman aste, ei myöskään tarkoita, että kyseessä on hakijaan kohdistuva yksilöllinen tarveharkinta. Kuten näet unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, itsenäisen toimintakyvyn menettämistä (APA:n osalta) ja vammaa (PCH:n osalta) koskevan arvioinnin suorittaa lääkäri tai sosiaalis-lääketieteellisen ryhmän asiantuntija tai poikkeutieteellinen ryhmä etukäteen määritettyjen luokittelujen, luetteloiden ja rekisterien eli nyt annettavan tuomion 34 kohdassa viitatussa oikeuskäytännössä tarkoitettujen objektiivisten ja laissa määriteltyjen kriteerien perusteella, ja niiden täytyessä syntyy oikeus vastaavaan etuuteen. Näissä olosuhteissa ei voida väittää, että APA:n ja PCH:n myöntäminen riippuu nyt annettavan tuomion 32 kohdassa viitatussa oikeuskäytännössä tarkoitettua hakijaan kohdistuvasta yksilöllisestä tarveharkinnasta.
- 40 Toisin kuin Ranskan hallitus on väittänyt kirjallisissa huomautuksissaan, on lisäksi niin, että APA:ta ja PCH:ta ei voida luokitella asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuiksi maksuihin perustumattomiksi erityisiksi raha-etuuksiksi. Koska näet sekä edellä tehdyistä toteamuksista että nyt annettavan tuomion 26 kohdassa selostetuista ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toteamuksista käy ilmi, että nyt annettavan tuomion 32 kohdassa mainitut kaksi päällekkäistä edellytystä täyttyvät ja että APA ja PCH on siten luokiteltava sosiaaliturvaetuuksiksi, ei ole tarpeen selvittää, voidaanko näiden kahden etuuden katsoa olevan myös maksuihin perustumattomia erityisiä raha-etuuksia, koska unionin tuomioistuin on jo katsonut, että nämä kaksi ominaisuutta poissulkevat toisensa (ks. vastaavasti tuomio 21.2.2006, Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, 36 kohta ja tuomio 16.9.2015, komissio v. Slovakia, C-433/13, EU:C:2015:602, 45 kohta).

- 41 Kaiken edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 883/2004 3 artiklaa on tulkittava siten, että APA:n ja PCH:n kaltaisten etuuksien luokittelemiseksi mainitussa säännöksessä tarkoitetuiksi sosiaaliturvaetuuksiksi on katsottava, että ne on myönnetty etuudensaajaan kohdistuvasta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta, koska edunsaajan varallisuus otetaan huomioon pelkästään näiden etuuksien tosiasiallisen määrän laskemiseksi objektiivisten ja laissa määriteltyjen kriteerien perusteella.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklaa on tulkittava siten, että yksilöllisen riippumattomuusavustuksen ja vammaiskorvauksen kaltaisten etuuksien luokittelemiseksi mainitussa säännöksessä tarkoitetuiksi sosiaaliturvaetuuksiksi on katsottava, että ne on myönnetty etuudensaajaan kohdistuvasta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta, koska edunsaajan varallisuus otetaan huomioon pelkästään näiden etuuksien tosiasiallisen määrän laskemiseksi objektiivisten ja laissa määriteltyjen kriteerien perusteella.

Allekirjoitukset